

Lausunto Neste Oyj:n Naantalin terminaalien toiminnan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa koskevasta hakemuksesta

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 225
763/11.01.00.06/2022

Valmistelija

Kaupunginlakimies Turo Järvinen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Naantalin kaupunginhallituksen lausuntoa Neste Oyj:n hakemuksesta koskien Naantalin terminaalien toiminnan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisää aikaa 31.8.2022 saakka.

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö naantalin terminaalien toiminnan muuttaminen ja aloituslupa

Lausuntoa on pyydetty lisäksi Naantalin ympäristönsuojeluviranomaiselta sekä kaavoittajalta. Ympäristö- ja rakennuslautakunta kokoontuu 24.8.2022 ja tekninen lautakunta 17.8.2022, joissa ne käsittelevät omien viranomaislausuntojensa antamisen.

Neste Oyj:n Naantalin öljynjalostamon toiminta lakkautettiin 31.3.2021. Jalostamoalueeseen kuuluneiden öljysataman, jakeluterminaalien, säiliöalueiden ja käyttöhyödykealueen toiminta jatkuu Naantalin terminaalina. Hakemus koskee öljynjalostuksen lopettamista ja toiminnan muuttamista terminaalitoiminnaksi.

Raakaöljyn jalostaminen tuotteiksi on lopetettu ja Naantalin öljynjalostamon prosessilaitteet poistettu käytöstä. Naantalin terminaalien toiminta kattaa pääsääntöisesti nestemäisten polttoaineiden, liuottimien ja bitumituotteiden varastoinnin, öljysataman ja jakeluterminaalien. Terminaalissa varastoitavat tuotteet ja sieltä jaettavat tuotteet jalostetaan muualla. Varastosäiliöissä tehdään edelleen valmiiden tuotteiden sekoittamista tuotekomponenteista. Satamassa on kolme laituria, joilta voidaan lastata ja purkaa nestemäisiä raaka-aineita ja tuotteita. Jakeluterminaalien kautta hoidetaan nestemäisten polttoaineiden jakelua Lounais-Suomen alueelle sekä varastoidaan uusiutuvia ja jätteperäisiä raaka-aineita Porvoon jalostamon käyttöön.

Öljysataman vuotuisten laivakäyntien määrä vähentyy noin 30 % öljynjalostamon toiminnan aikaisesta määrästä. Myös sataman läpimeno pienenee noin 4,8 miljoonasta tonnista noin 2,3 miljoonaan tonniin. Jakeluterminaalista jaeltavissa määrissä ja säiliöautoliikenteessä ei tapahdu muutoksia. Jakeluterminaalien läpimeno on noin 1,2 miljoona tonnia vuodessa.

Toiminnanharjoittajan tavoitteena on purkaa pääosin jalostusalueen maanpäälliset ja maanalaiset rakenteet, arvioida jalostusalueen maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve sekä tarvittaessa toteuttaa siihen liittyvät riskienhallintatoimenpiteet. Työ tulee kestämään useita vuosia, ja se on jaettu kolmeen vaiheeseen:

- Sellaisenaan uudelleen käyttöön sopivien laitteiden irrottaminen
- Muiden laitteiden ja rakenteiden purku

- maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi sekä mahdolliset riskienhallintatoimenpiteet.

Naantalin öljynjalostamo on toiminut vuodesta 1957 lähtien sekä Naantalin terminaali 1.4.2021 alkaen. Alueen pitkästä toimintahistoriasta johtuen öljynjalostamon prosessialueiden ja varastosäiliöiden sekä putkisiltojen alla olevan maaperän arvioidaan monin paikoin sisältävän öljynjalostukselle tyypillisiä haitta-aineita. Naantalin öljynjalostamon jalostustoiminnan loppuminen ja sen jälkeinen prosessialueen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvio toteutetaan tästä lupahakemuksesta erillisenä menettelynä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ohjauksessa ja määräysten mukaisesti. Suljetun jalostamoalueen prosessirakenteiden purkaminen tapahtuu arviolta vuosina 2022–2030. Jalostamorakenteiden purkamiselle haetaan purkulupa Naantalin kaupungilta. Ensisijaisena tavoitteena on hyödyntää ja kierrättää purkamisesta syntyvä materiaali.

Käytössä olevien säiliöiden lisäksi terminaalilla on yhteensä 29 kappaletta nestemäisten polttoaineiden ja jäteveden varastointiin tarkoitettua säiliötä, jotka on päätetty poistaa käytöstä. Näiden säiliöiden tilavuus on yhteensä 168 780 m³. Käytöstä poistettavat säiliöt tullaan tyhjentämään ja pesemään vuosien 2022 - 2030 aikana. Kaikkia käytöstä poistettuja säiliöitä ei tulla purkamaan, vaan ne voidaan tulevaisuudessa ottaa uudelleen käyttöön erillisellä lupamenettelyllä.

Hakija hakee myös ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista oikeutta jatkaa Naantalin terminaalin toimintaa lupapäätökseen kohdistuvasta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Naantalin terminaalin toiminta sisältyy voimassa olevaan ympäristölupaan ja tämän toiminnan vaikutukset ympäristöön ovat huomattavasti öljynjalostuksen aiempaa toimintaa vähäisemmät.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/2183964>.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:
Lupahakemusta tulisi täydentää jalostamotoiminnan lakkauttamisen osalta vielä käytöstä poistuvien/poistuneiden, jalostamotoimintaan liittyneiden alueiden ja niiden rakenteiden, kuten viemäriinjojen ja niiden tarkastuskaivojen ynnä muiden maanpäällisten ja -alaisten rakenteiden, selvityksin (asemapiirros tai vastaava). Lupapäätöksessä tulee antaa tarvittavat määräykset jalostamotoimintaan liittyneiden rakenteiden purusta siltä osin kuin niille ei ole enää jatkokäyttöä ja ne katsotaan jätteeksi.
Lupapäätöksessä tulee antaa myös muita tarvittavia määräyksiä jalostamotoiminnan lopettamiseen liittyen.

Ympäristölupavelvollisen toiminnan osittaisessa lakkauttamisvaiheessa tulee tarkastella jalostamotoimintaan liittyneitä alueita laajasti. Ympäristölupapäätöksen 35/2018/1 lupamääräyksen 69 mukaan: ”Luvan saajan on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen mahdollista toiminnan lopettamista esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperän puhdistamista ja suojelua ja jätehuoltoa koskevista, toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja vaikutusten

tarkkailusta.”

Jalostamotoiminnan lakkauttamista koskevassa ympäristölupapäätöksessä ei voi jättää täysin huomioimatta prosessialueen ulkopuolisilla maa-alueilla olevia, jalostamotoiminnasta aiheutuneita pilaantumia ja jäädä odottamaan niissä tapahtuvaa maankäytöllistä tai omistussuhteiden muutosta. Puhdistamista ei tule lykätä ilman perusteltuja ja realistisia käyttötarkoitussuunnitelmia. Lupapäätöksessä tulisi määrätä maaperän pilaantumisten selvittämisestä ympäristönsuojelulain 133 §:n nojalla niiltä osin kuin toiminta-alueet ovat olleet osa jalostamotoiminnan toiminnallista kokonaisuutta, kuten jalostamotoiminnan jätteiden käsittelyyn, välivarastointiin ja jopa loppusijoitukseen tarkoitettuja alueita, ja jotka ovat poistuneet käytöstä joko jalostamotoiminnan aikana tai sen lakkauttamisen seurauksena.

Jalostamotoiminnan lakkauttamisen myötä jollakin aikataululla puhdistettavia alueita on ainakin Naantalin kaupungin puolella sijaitseva, sillensä jätetty nk. Luolalan maankaatopaikka, jossa on maa- ja rakennusjätteiden lisäksi myös muuta jätettä ja mm. yli ylemmän ohjearvon ylittäviä vaarallisia aineita, kuten öljyhiilivetyjä ja raskasmetalleja (Lähde: Naantalin sähköasema, Fingrid Oyj, Maaperän pilaantuneisuusselvitys, 7.12.2009).

Lupahakemuksen tarkoittamaa toimintaa ei voida luvittaa voimassa olevan asemakaavan ulkopuolisten kiinteistöjen osalta eikä asemakaavassa muuhun käyttötarkoitukseen osoitettujen kiinteistöjen tai alueiden osalta.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Kimmo Aho poistui kokouksesta intressijäävinä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyyden perusteena oli työsuhde Neste Oyj:hin.

Merkittiin, että Kimmo Ahon tilalla kokoukseen osallistui varajäsen Markus Helenius.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.